GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḊI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 181. *Joi 15 (27) Augustŭ.* **1885.**

Din causa S-tei sĕrbătorĭ de mâne ḋiarulŭ nu va apăré decâtŭ Vinerĭ séra.

Braşovŭ, 14 (26) Augustŭ 1885.

Biroulŭ de corespondenţe ungurescŭ din Peşta a găsitŭ de cuviinţă a nu ne transmite nicĭ o scire telegrafică despre întêlnirea împĕraţilorŭ la Kremsier. Ne surprinde acésta cu atâtŭ mai multŭ cu câtŭ despre întrevederea monarchului nostru cu împĕratulŭ Germaniei au sciutŭ sĕ ne raporteze pe largŭ, cu tóte că visita bĕtrânului împĕratŭ Wilhelm nu era ceva nou, căcĭ se repetă mai în fie-care anŭ, pe când visita ţarului Alesandru III pe pămêntŭ austriacŭ este unŭ evenemêntŭ nou.

Impejurarea acésta nu ni-o putemŭ esplica în altŭ modŭ, decâtŭ admiţêndŭ, ca biroulŭ de corespondenţe ungurescŭ împărtăşesce şi elŭ părerea ĭaţită între Ungurĭ, că la Kremsier nu se va petrece nimicŭ de însemnătate politică, pentru că în casulŭ contrarŭ ar fi trebuitŭ sĕ fiă de faţă şi marele Tisza Kálmán, fără de care istoria nu'şĭ mai póte face cursulŭ sĕu.

Este unŭ lucru fórte anevoiosŭ şi nemulţămitorŭ de-a voi sĕ dai de urma secretelorŭ înaltei diplomaţii. De aceea ne mărginimă de-a satisface curiositatea lectorilorŭ noştri, împărtăşindu-le cele ce se scriu şi se ḋicŭ de unii şi şi alţii şi punêndu-le în legătură cu observările nóstre.

S'au ḋisŭ şi s'au scrisŭ multe cu privire la absentarea ministrului-preşedinte ungurescŭ dela Kremsier. Una din versiunĭ ne spune că dlŭ Tisza de aceea a evitatŭ sĕ fiă de faţă, fiind că décă lua şi elŭ parte la ceremonia primirei Ţarului, urma neapĕratŭ sĕ priméscă vr'unŭ ordinŭ dela Maiestatea Sa ruséscă, ce arŭ fi putută strica popularităţii sale în Ungaria. Se înţelege, că pentr'unŭ ordinŭ rusescŭ nu merită sĕ'şĭ întrerupă Tisza cura dela Ostende, când şi aşa nimicŭ importantŭ nu avé sĕ se întêmple la Kremsier.

Asigurarea din urmă, ce s'aude pe stradele Pestei, n'a putută sĕ liniştéscă şi pe voinicoşii luptacĭ ai maghiarismului din biroulŭ redacţionalŭ alŭ luĭ „Pesti Napló.“ De geaba — esclamă ei, — ḋiceţĭ voi, că nu se va întêmpla nimicŭ la Kremsier, pentru că Tisza nu e acolo; încă nu s'a mai pomenitŭ până acuma ca din lupŭ sĕ se facă mielŭ. Ne-amŭ bucura, adaugă dênşii, décă la întêlnirea Monarchului nostru cu Ţarulŭ ar fi vorba numai de consolidarea păcei; atuncĭ amŭ puté urma şi noi în linişte lucrarea nóstră pentru întărirea maghiarismului. Dar cine ne garantéză acésta? Cine ne garantéză că agitarea ruso-panslavă va înceta? Influinţa Slavilorŭ în Austria a crescutŭ fórte tare, nu este óre cu putinţă, ca curentulŭ slavicŭ sĕ atace dualismulŭ şi sĕ se amestece şi în afacerile interióre ale Ungariei? Până acum aveamŭ în alianţa cu Germania o basă sigură a politicei nóstre esterióne şi eserţamŭ o presiune asupra Rusiei, astăḋĭ alianţa celorŭ trei împĕrăţii va eserţa presiune asupra nóstră. *Reacţiunea va câştiga unŭ impulsŭ şi mai mare* prin întêlnirea dela Kremsier.“

In adevĕrŭ reacţiunea este aḋi parola ḋilei, nu trebue decâtŭ sĕ privimŭ la espulsarea în massă a Polonilorŭ din Prusia şi a supuşilorŭ germanĭ din Rusia, ce pare că tocmai în aste ḋile şi-a ajunsŭ culmea şi ne vomŭ convinge despre acésta.

Este fórte logică conclusiunea ce o facŭ de aicĭ unele ḋiare din Viena cu privire la Polonii din Austria. Cum se póte, ḋicŭ ele, ca unŭ statŭ, care-i aliatulŭ Germaniei şi amiculŭ Rusiei, carĭ împĕraţii persecută polonismulŭ cu atâta înverşunare, sĕ ofere tocmai acestui polonismŭ o posiţiune aşa de favorabilă autonomă în statŭ? S'a esprimatŭ dintr'o parte temerea, că Rusia ar puté întreveni la Kremsier în favórea Rutenilorŭ asupriţĭ din Galiţia. Acéstă temere a fostŭ deocamdată delăturată prin declararea fóei oficióse din Petersburg, că Rusia nu se póte gândi la unŭ amestecŭ în afacerile Austriei.

Dar reacţiunea îşĭ continuă calea sa, care de multe orĭ e ciudată şi minunată, şi de aceea uşorŭ se póte întêmpla, ce se preḋice, ca politica interióră a monarchiei nóstre sĕ viă în conflictŭ cu relaţiunile ei exterióre. Intr'unŭ asemenea casŭ lesne arŭ puté rĕmâné Austro-Ungaria cu totulŭ isolată şi cestiunea polonă, care a unitŭ pe cele trei împĕrăţii, arŭ puté deveni unŭ mĕrŭ de céртă între partea, care favoriséză şi între cei ce combatŭ polonismulŭ.

Inzadarŭ ne vomŭ bate însă capulŭ cu conjecturĭ; faptŭ este, că comitele Kálnoky şi ministrulŭ-preşedinte Taaffe nu s'au sfiitŭ a merge la Kremsier şi-a primí înaltele decoraţiunĭ, ce li se vorŭ fi destinatŭ. Décă tóte aceste nu vorŭ fi, decâtŭ numai nişte formalităţĭ de curtoasiă, séu că vorŭ avé şi urmărĭ mai seriós, fiă în politica esterióră, fiă în cea interióră, vomŭ vedé mai târḋiu. Numai de n'ar suferí prea multă scădere marea causă a libertăţii popórelorŭ.

POLONII ŞI INTREVEREA DELA KREMSIER.

Ḋiarele polone suntŭ reservate în esprimarea părerilorŭ lorŭ despre întrevederea din Kremsier. „Dziennik Poznanski“ vorbesce însĕ mai liberŭ, scriindŭ:

„In Kremsier, în acelaşŭ Kremsier, în care după cucerirea Vienei prin Windişgrätz i se deschise aşa numitei adunărĭ generale austriace în anulŭ 1848 unŭ asilŭ de pocăire, în acelaşŭ Kremsier, în care actualulŭ împĕratŭ alŭ Austriei, Franciscŭ Iosifŭ I, primi în tragiculŭ şi posomorîtulŭ momentŭ alŭ suprimărei revoluţiunei vienese şi erupţiunii rĕsboiului maghiarŭ moştenirea dela unchiulŭ sĕu împĕratulŭ Ferdinand — în acelaşŭ Kremsier se vorŭ întâlni acum Monarchulŭ austriacŭ şi Ţarulŭ rusescŭ. Dér Austria sfintei alianţe, a lui Francisc I. şi a lui Metternich, Austria ca unitate a acelei treimĭ, care în vremea sa a împărţitŭ Polonia şi-a făuritŭ tractatele dela Teplitz şi Münchengratz, nu mai esistă. Pe ruinile ei s'a ridicatŭ o nouă Austria de forme federative-autonome. Ce are acum acéstă Austria cu statele absolute ce o încunjóră şi cărora le stă la inimă, sĕ nu fiă Austria aşa cum este şi trebue sĕ fiă? Intre Austria şi aceste state absolute póte esista celŭ multŭ legătura tradiţiunilorŭ istorice şi reciprocei curteniri, precum şi rodulŭ primejdiilorŭ ce ameninţă din astă parte Austria. Dorimŭ sĕ nu se arăte alte constelaţiunĭ în Kremsier, afară de acéstă legătură a celei mai extreme necesităţĭ. Durere, noi avemŭ dréptă pricină, sĕ dorimŭ acésta, de órece întêlnirea celorŭ trei împăraţĭ la Skiernewice a fostŭ însoţită de triste urmărĭ pentru noi Polonii. In Skiernevice nu s'au hotărîtŭ mĕsurile îndreptate în contra nóstră ci 'şi-au primitŭ formala lorŭ sancţionare. De atuncĭ datéză unŭ şirŭ întregŭ de mĕsurĭ împotriva nóstră îndreptate, începute cu ucazulŭ dela 27 Decemvre, împotriva posesiunei polone, ér continuarea lorŭ va fi espulsările în masă din Prusia. Inţelepţiţĭ prin tristele esperinţe, avemŭ tótă causa sĕ ne temémŭ, că se vorŭ puté vîrî în orĭ ce formă idei şi se vorŭ puté esprima pretenţiunĭ, că cerculŭ libertăţilorŭ politice şi naţionale, de care se bucură elementulŭ nostru în Austria, va fi restrînsŭ. Noi nu putemŭ judeca, se înţelege, ce rĕspunsŭ ar da guvernulŭ austriacŭ. Nicĭ nu putemŭ ḋice, întru câtŭ suntŭ şi de suntŭ posibile astfelŭ de interpelărĭ şi de arŭ puté fi încoronate de succesŭ astfelŭ de dorinţe în defavorulŭ nostru, fiă esprimate în Varzin fiă în Kremsier, Dea Dumneḋeu, sĕ nu aibă vre-unŭ resultatŭ îndreptatŭ în contra nóstră.

Temerea Polonilorŭ — observă „N. fr. Presse“ — de întâlnirea dela Kremsier nu se póte esplica, decâtŭ numai admiţêndŭ că ei nu au o bună cunoscinţă despre relaţiunile internaţionale. Póte sĕ fiă şi acésta, ḋicemŭ noi, dér isgonirea Polonilorŭ ruşĭ din Prusia, dela Skiernievice încóce, îi facŭ sĕ se témă de întêlnirea din Kremsier.

Alegerile pentru congresulŭ bisericei sêrbeşcĭ.

Mişcarea electorală între Sêrbi e în plină curgere. Tóte partidele îşĭ dau silinţa sĕ 'şĭ scótă candidaţii lorŭ ca deputaţĭ la congresulŭ bisericescŭ. Deunăḋile Iustin Konjovicĭ, candidatulŭ partidei naţionale sêrbescĭ în Zombor, 'şĭ-a desfăşuratŭ într'o adunare electorală programulŭ sĕu, care întregeşce în modŭ esenţialŭ programulŭ partidei naţionale din Zombor. Dămŭ în resumatŭ discursulŭ sĕu.

Konjovicĭ cuprinde programulŭ sĕu în cuvintele: *complectă autonomiă şi sanarea gravaminelorŭ.* Intre tóte confesiunile Ungariei numai Sêrbii suntŭ scurtaţĭ în esercitarea deplină a drpturilorŭ lorŭ autonome. Ingerinţa fără mĕsură în afacerile bisericeşcĭ sêrbeşcĭ din partea puterii statului şi pré puternicia necuvenită a hierarchiei sêrbescĭ au împedecatŭ până acuma activitatea liberă şi desvoltarea pe têrêmulŭ bisericei şi scólei. De aceea ântêia problemă a congresului este a îngriji de restaurarea şi asigurarea integrităţii autonomiei bisericeşcĭ, apĕrându-se cu stricteţă *dreptulŭ constituţionalŭ, disposiţionalŭ şi esecutivŭ,* fără care autonomia nu se póte cugeta. Cea mai bună chizăşiă pentru apĕrarea acestorŭ drepturĭ este legea. O asemenea lege de garanţiă esistă în Ungaria, ĕr în Croaţia nu. *Deplina garantare legală a autonomiei bisericei sêrbeşcĭ se póte obţiné numai prin inarticularea aceleia din partea dietei croate.* Pentru scutulŭ libertăţii bisericei sêrbescĭ şi pentru apĕrarea drepturilorŭ ei autonome *arŭ trebui sĕ intre Sêrbii în mai apprópe legătură cu biserica română egală îndreptăţită din Ungaria.* Statutulŭ de congresŭ alŭ Românilorŭ conţine o asemenea hotărire; congresele sêrbeşcĭ însă n'au datŭ până acum atenţiune acestei solidarităţĭ de interese. Cea mai importantă garanţiă, ântêia condiţiune a păcii bisericescĭ este apĕrarea dreptului cardinalŭ alŭ Sêrbilorŭ, *a alegerei libere a patriarchului.* Biserica sêrbéscă este o biserică naţională; ca atare trebue necondiţionatŭ sĕ aibă o *hierarchiă naţională.*

Alegerea este fundamentulŭ autonomiei, o instituţiune străvechiă, sfântă a bisericei ortodoxe-orientale, care în viaţa bisericéscă a Sêrbilorŭ s'a esecutatŭ strictŭ până la episcopĭ. Câtă vreme episcopii iau o posiţiune independentă şi separată de poporŭ, câtă vreme ei stau ca *corpus separatum* cu tendinţe separatiste, şi nu se contopescŭ într'unŭ corpŭ cu poporulŭ, totdéuna vorŭ fi ei o negaţiune a autonomiei şi unŭ isvorŭ neînvinsŭ alŭ discordiei şi nepăcii bisericescĭ. *Fără hierarchiă naţională nu se póte cugeta o completă autonomiă bisericéscă naţională.* Autonomia bisericéscă sêrbéscă, cum stă ea aḋi, este călcată şi desbrăcată apĭópe cu totulŭ de dreptulŭ de-a hotărî însaşĭ. Este de doritŭ în interesulŭ autorităţii bisericescĭ şi ordinei publice o sanare. *De aceea viitorulŭ congresŭ bisericescŭ sĕ formuleze gravaminete sale şi sĕ le aştérnă corónei.* Ĕr dacă puterea statului crede, că trebue sĕ împedece orice esplicărĭ, seriós, liniştite şi leale cu privire la gravamine, atuncĭ fiecare va recunósce, că guvernului nu'i este atâtŭ sĕ resolve definitivŭ cestiunea bisericéscă sêrbéscă, câtŭ mai multŭ sĕ menţină actuala stare esceptională şi în viitorŭ, chiar în detrimentulŭ libertăţii religionare şi egalei îndreptăţirĭ a

diferiteloră confesiunĭ, care în Ungaria totdéuna au fostŭ respectate.

Ar fi de doritŭ, ca toţĭ Sêrbii sĕ fiă pĕtrunşĭ de ideile energice şi sfatulŭ înţeleptŭ ce'lŭ conţine discursulŭ de mai susŭ alŭ valorosului candidatŭ de deputatŭ la congresulŭ sêrbescŭ. Atuncĭ ar fi mai bine pentru noi toţĭ.

SCIRILE ḌILEI.

La biserica Sf. Treimĭ din cetate în Braşovŭ s'a oficiatŭ Sâmbătă în 10 (22) Augustŭ unŭ parastasŭ întru pomenirea împĕratului Iosifŭ II.

—0—

Mare spaimă pe bietulŭ »Ellenzék« dela Cluşiu. Sub titlulŭ »Reuniunea de cultură, Cluşiu,« »Kultur-egylet-'ulŭ a primitŭ din Alba-Iulia o învitare, în limba românéscă, la o petrecere dată în favorulŭ şcólei gr. cat. din Alba-Iulia. Fără îndoială, trebuescŭ osânditĭ »trădătorii!«

—0—

Reuniunea agronomică a comitatului Făgăraşŭ aranjază pe ḍiua de 20 Septemvre st. n. a. c. o esposiţiune de vite, la care se vorŭ espune şi uneite pentru agronomiă. Esposiţiunea va fi în Viştea inferióră.

—0—

In Cohalmŭ se va deschide la 1 Septemvre st. n. o scólă de statŭ cu limba de propunere maghiară. Va avea clasa primă cu două despărţirĭ: una pentru băeţĭ şi alta pentru fete. In Cohalmŭ suntŭ numai Românĭ şi Saşĭ, afară de funcţionarĭ carĭ suntŭ Ungurĭ. Scopulŭ scólei de statŭ e prin urmare uşorŭ de priceputŭ.

—0—

Intrunirile reuniunilorŭ Saşilorŭ la Mediaşŭ suntŭ cercetate de unŭ mare numĕrŭ din conaţionalii noştri, ce le asigură unŭ frumosŭ succesŭ. 20 Augustŭ séra preotulŭ Oberth a salutatŭ pe preoţĭ în hala festivă, 21 Augustŭ Episcopulŭ Dr. G. D Teutch deschise înainte de améḍĭ adunarea generală a 38-a a reuniunei pentru cunóscerea ţĕrei Ardélului, arătândŭ că societatea desvóltă o activitate totŭ mai intensivă, că schimbulŭ cu societăţĭ sciinţifice se măresce. In numele comitetului, Dr. Fr. Müller anunţă, că în sînulŭ lui se va compune o secţiune archeologică, care sĕ caute, sĕ studieze şi sĕ pĕstreze edificiile monumentale din evulŭ mediu, carĭ prea au fostŭ trecute cu vederea. Spre sfârşitŭ cetì Dr. Meltzel unele părţĭ dintr'unŭ opŭ statiscŭ alŭ sĕu despre raporturile poporaţiunei săsescĭ ardelene. Banchetulŭ ţinutŭ după amiaḍĭ fù bine cercetatŭ; se ţinură mai multe toaste. La 5 ore d. a. îşĭ ţinù adunarea generală în biserica evangelică reuniunea femeiloră, ce are 53 de sub reuniunĭ, locale, carĭ între altele se ocupă şi cu îngrijirea sĕracilorŭ, înfiinţândŭ de es. în Mediaşŭ o grădină de copii, în Sibiiu o şcólă de lucru etc. A fostŭ cea dintâiu adunare generală a reuniunei femeilorŭ. Séra a fostŭ balŭ, asemenea bine cercetatŭ. — 22 Augustŭ secţiunile reuniunei pentru cunóscerea ţĕrei ţinură şedinţe: în cea pentru sciinţele naturale vorbì Hoch despre bólele viţei din Ardélŭ; în cea istorică se făcură deosebite comunicărĭ archeologice, despre opurĭ istorice şi se cetì o parte din lucrarea lui Schuller, „luptele pentru Ardélŭ după bătaia dela Mohács." In adunarea generală de încheere, a reuniunei pentru cunóşcerea ţĕrei Ardélului cetì Hintz lucrarea sa „despre starea averei comunale în Ardélŭ." Séra a fostŭ concertulŭ celorŭ două reuniunĭ de cântărĭ sibiene.

—0—

Tinerimea studiósă din Zĕrnescĭ va da Joi în 15 (27) Augustŭ a. c. în edificiulŭ scolarŭ de acolo o *representaţiune teatrală* împreună cu danţŭ. Intrarea: Loculŭ I 1 fl. de persónă, 2 fl. de familiă. Loculŭ II 80 cr. Loculŭ III 60 cr. Inceputulŭ la 8 óre séra.

Se vorŭ representa următórele piese:

I. Rusaliile.

comediă într'unŭ actŭ de V. Alexandri.

Persónele: Tóderŭ vornicu satului: V. Jaja, Susana soţia lui Tóderŭ: D şóra O. Gogonea, Galuscus: I. Şenchea, Catrina: D-şóra M. Garoiu, Moşŭ Veveriţă: V. Taflanŭ, George: I. Coleşŭ, Subprefectu: E. Meţianŭ, Unŭ Gendarmŭ: I. Guguianŭ.

II. Creditorii.

Persónele: Alecu, actorŭ: I. Şenchea, Aglaia: D-şóra Ot. Gogonea, Tache Jevrescu: V. Jaja, Unŭ croitorŭ: V. Taflanŭ, Unŭ ciobotarŭ: E. Meţianŭ, Ună tutungiu: I. Coleşŭ, Unŭ cofectarŭ: I. Guguianŭ, Unŭ Zaratŭ: X.

—0—

La cursulŭ suplinitorŭ de limba maghiară din Cluşiu au luatŭ parte în annŭ acesta 78 dascalĭ nemaghiarĭ: 62 românĭ şi 16 germanĭ. La esamene s'au presentatŭ 37 românĭ şi 13 germanĭ, ér fără sĕ fi urmatŭ la cursŭ, 9 românĭ şi 3 germanĭ. Cea mai mare parte au trecutŭ esamenulŭ cu bunŭ succesŭ.

—0—

»Nemzet« comunică, că în ḍilele aceste din partea institutelorŭ de învĕţĕmêntŭ române din Blaşiu au cercetatŭ esposiţiunea şi au studiatŭ secţiunea pentru instrucţiune 3 profesorĭ gimnasialĭ, 1 profesorŭ dela preparandiă şi unŭ învĕţătorŭ dela şcólele elementare. Toţĭ au fostŭ din partea şi pe spesele institutelorŭ trimişĭ.

—0—

Despre alegerile comunale din Verşeţŭ, »Budapester Tagblatt« scrie următórele: »Actulŭ de forţă, care a făcutŭ la timpulŭ sĕu atâta sgomotŭ, prin care se intenţiona cu ocasiunea ultimelorŭ alegerĭ dietale a se falsifica resultatulŭ acestorŭ alegerĭ, era sĕ se repeţéscă şi cu prilegiulŭ alegerilorŭ representanţei comunale din Vêrşeţŭ. Dar de astădată 'i-a adusŭ fructe rele guvernului. Tótă manipularea scârbósă a cercurilorŭ guvernamentale a trebuitŭ sĕ capituleze în faţa tăriei de caracterŭ a cetăţenilorŭ din Verşeţŭ. N'au folositŭ nicĭ ameninţările, nicĭ promisiunile. Cetăţenii opoziţionalĭ, conscii de dreptulŭ lorŭ de alegere, 'i au scosŭ şi de astădată pe toţĭ candidaţii oposiţiunii. Verşeţulŭ le-a revocatŭ dar puternicilorŭ în memoriă, pentru a doua óră, că resultatulŭ ultimei alegerĭ dietale a fostŭ o faptă politică ruşinósă, care nu trebuia verificată de o comisiune justiciară, décă acéstă comisiune poreclită »comisiune justiciară" nu s'ar degrada la rolulŭ de unŭ comitetŭ de corteşĭ al guvernului. Suntemŭ curioşĭ a şci, dacă onoratulŭ domnŭ comite-supremŭ Nicolicĭ se va pune în contra maiorităţii poporului din Vêrşeţŭ pre lângă tótă declaraţiunea sa dată în „Nemzet«? Orĭ cum va fi, nu-i va succede nicĭ d-lui comite-supremŭ, nicĭ altcuiva prin mĕsurĭ ilegale a'lŭ face necredinciosŭ principiilorŭ sale pe cetăţénulŭ din Verşeţŭ, consciu de dreptulŭ sĕu. Verşeţulŭ e şi va rĕmâné oposiţionalŭ. Acésta au dovedit'o alegerile de aḍĭ, acésta o vorŭ dovedi şi alegerile dietale de preste doi anĭ, cu ocasiunea cărora cetăţenii oposiţionalĭ vorŭ aduce şi armele trebuinciόse în contra eventualelorŭ fapte mişeleşcĭ.'

—0—

Marĭ stricăciunĭ au făcutŭ urşii în turmele de oi şi cireḍile de vite de pe păşunile din ţinutulŭ Rodnei vechĭ.

—0—

Joi în 15 Augustŭ fiindŭ ḍiua de Sf. Maria Mare şi hramulŭ mânăstirei Sinaia, unŭ trenŭ de plăcere va circula între Bucurescĭ şi Predealŭ,

—0—

»Românulŭ află, că ar fi sositŭ în Bucurescĭ unŭ căpitanŭ de vênătorĭ din armata austro-ungară, însărcinatŭ fiindŭ de a face nisce lucrărĭ pentru a determina longitudinea între Bucurescĭ şi Braşovŭ.

—0—

Unŭ comitetŭ de dómne din Iaşĭ s'a constituitŭ sub preşedinţa d-nei Elena Donicĭ, în scopulŭ de a ajuta la susţinerea »Revistei Literare,' ce apare în capitala României sub direcţiunea d-lui St. Velescu.

—0—

Ḍiarele din Iaşĭ ne aducŭ scirea, că George Têutŭ a încetatŭ din viaţa. George Têutŭ a lăsatŭ în urmă mai multe opere. Pentru teatru, a scrisŭ mai multe piese, între carĭ suntŭ: »Berchea,' dramă istorică în patru acte, în versurĭ; »Unŭ ajutorŭ la timpŭ,« dramă într'unŭ actŭ, în versurĭ; „Lumea nouă şi Lumea veche,« comediă într'unŭ actŭ, în versurĭ, precum şi mai multe cançonete. A scrisŭ apoi »Brânduşele,« o colecţiune din poesiile lui, şi »Cerdaculŭ lui Ferenţŭ,« poemă istorică. George Têutŭ trăia la bătrâneţe cu multă greutate, în o adevĕrată miseriă. A lăsatŭ în urmă o soţiă şi vre-o trei copii, nemângâiaţĭ de acéstă perdere atâtŭ de simţită.

—0—

»Românulŭ' primesce din partea d-lui *Lugoşanu*, artistŭ dramaticŭ, care a studiatŭ, după cum sĕ scie, anulŭ acesta în Paris, o scrisóre datată din Turnu-Severinŭ, în care spune că interdicţiunea d'a juca în Transilvania şi'n Banatŭ i-a fostŭ ridicată de ministerulŭ din Pesta, dér că d-sa n'a mai pututŭ profită de permisiunea acordată, deórece timpulŭ îlŭ grăbia sĕ se întórcă în Bucurescĭ, unde, după câtŭ reese din scrisórea d-sale, pare a fi angagiatŭ printre artiştii teatrului naţionalŭ

—0—

Cum facŭ Ovreii armata în România o spune »Veteranulŭ': „Amŭ arĕtatŭ matrapazlâculŭ urmatŭ de trei ovrei anume Stein, Wertheimer şi N. Lazarovicĭ, primii din reg. 3 călăraşĭ şi alŭ 3-lea din reg. No. 2 călăraşĭ, carĭ se sustrăgéu prin mijlóce meschine dela serviciu Ni se spusese că s'au luatŭ mĕsurĭ contra acestorŭ trei, unulŭ aflămŭ că s'a mutatŭ în liniă, iar pentru Lazarovicĭ, care urma a intra de schimbŭ sĕptĕmâna acésta, ni se asigură de militarĭ că în locŭ de a fi de schimbŭ la Pitescĭ unde este însumatŭ, se plimbă civilŭ prin grădinile din Bucurescĭ. Ni se afirmă chiar, că a obţinutŭ unŭ certificatŭ dela unŭ doctorŭ militarŭ ovreŭ care 'lŭ face bolnavŭ. Ceremŭ cu insistenţă d-lui ministru de rĕsboiŭ generalŭ Fălcoianu, sĕ ia în de aprópe cercetare acéstă afacere, care ni se pare prea necurată şi în care ovreii 'şĭ rîdŭ şi de legĭ şi de disciplină«.

—0—

Ḍiarele din România comunică, că d. Epaminonda Francudi, profesorŭ la facultatea de litere şi filosofiă din Bucureşcĭ, s'a făcutŭ deplinŭ sănĕtosŭ.

—0—

Cetimŭ în »Voinţa naţională': »Institutulŭ Eliade se transformă în liceu. D. St. Velescu, directorulŭ-proprietarŭ alŭ institutului, s'a adresatŭ marelui poetŭ, d. Alexandri, acum în Paris, ca sĕ obţină dela dinsulŭ autorisaţiunea de a pune pe frontispiciulŭ institutului numele de »Liceulŭ Alexandri.« Autorulŭ »Fântânei Blanduziei« a rĕspunsŭ d-lui Velescu în terminii următorĭ Paris, 1 Augustŭ 1885. Domnule Velescu! Primescŭ cu cea mai viuă mulţumire propunerea ce mi-aţĭ făcutŭ de a da institutului d-vóstrĕ numele de „Liceulŭ Alexandri« şi considerŭ acésta ca unŭ onorŭ, de care mĕ simtŭ mândru. Fiă ca numele meu sĕ aibă nepreţuitulŭ dar de a întreţiné în inimile junilorŭ elevĭ ai liceului aspiraţiunile binefăcĕtóre cătră totŭ ce este frumosŭ şi poeticŭ. Vĕ rogŭ dar, sĕ primiţĭ, împreună cu mulţumirile mele, asigurarea considerării mele celei mai distinse. — V. Alexandri. Aşadar de astăḍĭ institutulŭ Eliade va purta numele „Liceulŭ Alexandri.' Acéstă schimbare d. Velescu a făcut o pentru motivulŭ că d-lŭ I. Eliade, fondândŭ însuşĭ unŭ institutŭ cu numele de Eliade, pentru a se evita pe viitorŭ orĭ-ce confusiune şi mai cu sémă spre a lăsa fiului deplina folosinţă de numele părintelui sĕu. Cu schimbarea numelui, institutulŭ transformându-se în liceu şi introducêndu-se mai multe amelioraţiunĭ, suntemŭ sigurĭ că va prospera şi mai multŭ.«

Bustulŭ lui G. A. Rosetti în Paris.

I se scrie din Parisŭ „Românului:"

Iniţiativa luată de mai mulţĭ amicĭ ai lui C. A. Rosetti, spre a onora memoria sa şi d'a pune bustulŭ sĕu la „Hotelŭ de Ville," a fostŭ încununată de succesŭ şi proiectulŭ a isbutitŭ cu desăvîrşire.

„Concursulŭ membrilorŭ influinţĭ ai consiliului comunalŭ, de diferite nuanţe republicane, este asiguratŭ, şi amŭ dobânditŭ cea mai amabilă şi desăvêrşită adesiune a tuturorŭ celorŭ carĭ au cunoscutŭ pe C. A. Rosetti, precum şi alŭ multora din noua generaţiune politică şi juridică. Toţĭ au ţinutŭ a se asocia la glorificarea unui bărbatŭ, care mai multŭ ca orĭ-cine, a contribuitŭ la ridicarea patriei sale, la sădirea libertăţii în Europa orientală, şi care a rĕmasŭ până la sfârşitŭ nestrămutatulŭ amicŭ alŭ Franciei.

„Ospelulŭ comunalŭ din Paris, unde se va pune bustulŭ lui Rosetti, este încongiuratŭ pe din afară de marii Parisianĭ, cărora pietatea maternă a oraşului lorŭ le-a consacratŭ o statue. Am voitŭ ca, în interiorulŭ sĕu, o galeriă dublă sĕ fiă reservată marilorŭ provincialĭ, carĭ au ilustratŭ patria franceză, şi marilorŭ strĕinĭ carĭ au iubitŭ Francia, au luptatŭ pentru ea, cu cuvêntulŭ, prin pénă şi cu spada.

„Pe o placă de marmoră, cu litere de aurŭ, se va înscri frumosulŭ decretŭ, prin care marea Legislativă din 1792, puţinŭ înainte d'a face loculŭ convenţiunei şi aprópe în ajunulŭ vietoriei dela Valmy, decerna, în numele fraternităţii popórelorŭ, titlulŭ de cetăţénŭ francesŭ celorŭ 18 strĕinĭ mai iluştri şi mai prietenĭ ai Franciei şi ai libertăţii, precum fură Wilberforce, Toma Payne, Washington, Jefferson, Kosciuszko, Schiler etc.

„Cei d'ântêiu din noua generaţiune printre marii cetăţenĭ streinĭ, carĭ în acestŭ secolŭ au bine meritatŭ de Francia şi de Paris vorŭ fi Garibaldi, alŭ cărui bustŭ se face în bronzŭ; Adam Mickiewiecz, alŭ cărui bustŭ îlŭ reproducemŭ după celŭ lucratŭ de David d'Angers; şi C. A. Resetti, alŭ cărui bustŭ în marmoră se lucréză.

„Inaugurarea se va face în 24 Februarie 1886, la „Hôtel de Ville."

„Consiliulŭ municipalŭ va învita pe toţĭ primarii principalelorŭ oraşe din Italia şi mai multe delegaţiunĭ vorŭ asista."

DIN BUCOVINA.

Suceava, 8 Iuliu n. 1885.

Guvernulŭ României, care până acum pe totŭ anulŭ subvenţiona biserica, rectius pe Priorulŭ vechei »Mitropolii a Moldovei, din Suceava,' în care biserică cu patronulŭ s. George se află şi móştele s. Iónŭ celŭ nou, acea subvenţiune cu prima Aprilie a. c. a suprimat-o, n'a hotărîtŭ însĕ, că definitivŭ, orĭ numai provisoriu.

La acéstă sistare de subvenţiune, „Candela,« fóiă bisericéscă-literară din Cernăuţĭ, face în numĕrulŭ sĕu din prima Iuniu a. c. următórele observărĭ: »Nu pricepemŭ,« ḍice »Candela,« »cum s'ar împăca suprimarea acésta cu obligaţiunile de »Patronatŭ,« ce le are Metropolia din Iaşĭ faţă cu biserica s. George din Suceava. Acestŭ patronatŭ Metropolia din Iaşĭ l'a esercitatŭ tot-

déuna, şi când a făcutŭ contractulŭ de schimbŭ cu Michailŭ Sturza, în puterea căruia a datŭ Bosancea pentru Brateşulŭ, s'a legatŭ formalŭ a subvenţiuna biserica s. George. Trecêndŭ Brateşulŭ în administraţiunea statului e prea evidentŭ, că şi subvenţiunea dată de Metropolia din Iaşi cade în sarcina guvernului românŭ. — Noi nu credemŭ, că guvernulŭ României, neţinêndŭ îndatoririle sale, ar voi sĕ despóe acum Metropolia din Iaşi de drepturile ei de patronatŭ faţă cu biserica Metropoliei celei vechĭ din Suceava. Pe lângă aceea, ar fi sĕ nu scape elŭ din vedere, că în casulŭ de faţă, a se ferì de spese şi a lăsa în decădinţă o biserică ca aceea, care este ţinta peregrinagielorŭ din tóte părţile, mai alesŭ însĕ din România, este mai multŭ decâtŭ a vătăma simţulŭ religiosŭ alŭ unei părţĭ însemnate a poporului românŭ.«

La aceste observărĭ ale »Candelei« ne-amŭ promite noi, carĭ nu suntemŭ din sfera opiniunei representate de »Candela,« a face ale nóstre reflexiunĭ şi anume: Noi presupunemŭ, mai ântêiu, că guvernulŭ actualŭ alŭ României va fi avêndŭ elŭ motivele sale, şi acelea, nu numai resonabile, ci chiarŭ póte şi reclamate de acea a sa politică bine chibdşuită, căcĭ suprimă respectiva subvenţiune, fără ca între acele motive sĕ figureze »ferirea de spese« întru a „vătăma simţulŭ religiosŭ alŭ unei părţĭ însemnate a poporului sĕu.

Aceste premiţêndŭ venimŭ la vorba despre Metropolia veche a Moldovei, din Suceava, despre care, cum vedemŭ »Candela,« ca foiă a Consistorului metropolitanŭ din Cernăuţĭ, ia actŭ destulŭ de precisatŭ *în casulŭ de faţă*, şi întrebămŭ: de ce *drepturĭ* patronale a *despoiatŭ* guvernulŭ României pre Metropolia din Iaşi, nu demultŭ şi a Bucovinei, faţă de biserica primordiale sale reşedinţe din Suceava? — Lasă că »patronagiulŭ bisericescŭ« în Bucovina n'are acum alte drepturi, decâtŭ de a »presenta« parochi şi aceştia, pre carĭ Consistoriulŭ îi propune, la parochii private, unulŭ dintre trei, ér la cele funduare, primulŭ dintre cei trei şi în ambele casurĭ, cei trei şi cestŭ unulŭ, dintre toţĭ concurenţii pentru respectiva parochiă. Lasă apoi, că în Bucovina este deja chiar şi până la scârbă sciutŭ, precum-că acele propunerĭ de parochĭ se facŭ mai în decomun, nu după destoinicii clericale şi cu regardarea postulatelorŭ beserecescĭ, în cutare şi cutare comună, ci ori numai după gradulŭ „spiţei neamului« către cei din Consistoriu, ori după *plusulŭ* meritelorŭ — în numĕrare: tóte celelalte drepturĭ patronale suntŭ numai îndatorirĭ materiale şi grele. Dér, ce e şi mai rĕu şi mai tristŭ: patronate'e, după ce au presentatŭ pre cutare nepotŭ orĭ ginere de neamŭ séu de banĭ, au de aci înainte distinsulŭ dreptŭ, a privi — patronatele de confesiunea ortodoxă cu mâchnire, ér cele de confesiunea străină cu bucuriă cum deveniţii parochĭ trateazâ misiunea lorŭ cea săntă şi delicată numai ca o geşeftăriă cu totulŭ anti-evangelică şi cum esploatézâ ei pre bietulŭ poporŭ ţĕranŭ séu munteanŭ numai întru interesulŭ lorŭ materialŭ şi vanitosŭ. Aşa e aicĭ, la biserica din cestiune. Lasă, aşadér, că dacă de aceste şi de atarĭ drepturĭ patronale guvernulŭ României ne mai puténdŭ suferi, a „despoiatŭ« Metropolia din Iaşĭ faţă de vechea sa reşedinţă, căcĭ aicĭ în ţară străină, n'a putută „esercitărĭi" *atarorŭ* drepturĭ sĕ dee altă direcţiune, mai potrivită cu demnitatea ei, a Metropoliei din Iaşĭ *ortodoxe-române*, cine ecuitabilŭ va imputa guvernului României acea »despoiare?«

Şi acum sĕ trecemŭ „în casulŭ de faţă" alŭ „Candelei şi la alte momente.

Eparchia Bucovinei se scie că ea fŭ, în puterea legilorŭ canonice, parte organică şi întregitóre a Metropoliei Sucevei, mutate de Alexandru celŭ bunŭ numai cu reşedinţa-i la Iaşi. Impregiurarea că, devenindŭ Bucovina politicesce sub sceptrulŭ Austriei, este încă sciutŭ, că *persóna* Metropolitului Sucevei, residente la Iaşĭ, a resignatŭ la jurisdicţiunea asupra Episcopatului Bucovinei, care avea titula oficiósă de „Episcopia Rădăuţului." Canonicesce privitŭ, fŭ acéstă resignare în merite numai unŭ provisorŭ carele, fără vătămarea intereselorŭ politice ale Austriei, putea sĕ fiă reabilitatŭ în deplina-i canonicitate primordială, deórece în alte locurĭ se administrează şi astădĭ diecese şi de Metropoliţĭ de preste graniţe politice. Ce a făcutŭ însĕ „Episcopulŭ Rădăuţului" faţă de încă totŭ de stricto jure canonica sa Metropolă a Sucevei cu reşedinţa-i la Iaşĭ? S'a straformatŭ unilateralmente şi fără óreşĭ care regardare a Metropoliei sale canonice în Archiepiscopŭ şi a Metropolitŭ alŭ Bucovinei şi Dalmaţiei şi precum scie orĭ şi cine, că acésta a făcut'o Episcopulŭ Eugeniu Hacman, numai din trufiă vană şi personală, apoi din ură încarnată în contra naţionalităţii poporului istoricŭ şi autoctonŭ alŭ Bucovinei şi în fine, din orgoliu, totŭ individualŭ, asupra nemuritorului Metropolitŭ Şaguna; aşa, şi încă cu durerea cea mai profundă, vede astădĭ totŭ ortodoxulŭ Românŭ, că acea alterare a caracterului şi canonicŭ şi naţionalŭ alŭ Eparchiei Bucovinei, este şi se desvoltă totŭ din ce in ce mai periculosŭ în ambele acele direcţiunĭ. Întrebămŭ decĭ: resultă óre din acea neregardare totală a canonicei Metropolii din Iaşĭ din partea »Episcopului Rădăuţului« întru crearea numai cu ajutorulŭ braţului lumescŭ séu politicŭ a acelei Episcopii şi Eparchii ortodoxe naţionale-române, în Metropoliă şi Archieparchiă usurpătóre de caracterulŭ ei naţionalŭ, omogenŭ cu celŭ alŭ Archieparchiei Sucevei, resultă, dic, din acéstă purtare şi faptă a Episcopului Rădăuţului, încă rĕmânerea îndatorirelorŭ patronale a Metropoliei din Iaşĭ către biserica primordialei sale reşedinţĭ din Suceava? În a cui »majorem honorem« s'ar putea acésta pretinde, fără ca nu »o însemnată« dară fórte, fórte mare »parte a poporului românŭ sĕ fiă vătămată în simţulŭ sĕu« şi „religiosŭ" şi naţionalŭ? — Celŭ puţinŭ, nouĕ ni se pare, că acestŭ „fait accompli," succesŭ uneltirilorŭ Episcopului Hacman sub favorulŭ împrejurărilorŭ de atuncea, elŭ, ca sĕ dicemŭ cu „Candela," acelŭ „fait accompli" unilateralŭ despoiă pre Metropolia din Iaşĭ de — drepturile subvenţionării bisericei vechei sale reşedinţĭ, perdute »acum« în nimbulŭ dubiosŭ alŭ . . .] Póte sĕ fiă apoi, că guvernulŭ României, în a cărui sarcină au trecutŭ acele drepturĭ, cugetandŭ la óre-care deosebire canonică între biserica României, devenită canonicesce şi deplinŭ autocefală, şi între Metropolia Bucovinei şi Dalmaţiei...... va fi ţinutŭ acum de îndatorire a privì basa propriă şi adevĕrată a „Patronatului" respectivei bisericĭ de aicĭ, din Suceava, de suspendată; prin urmare, susprinse şi elŭ — subvenţiunea.

Admitu se decĭ aceste de noi până aicĭ dise, deşi nu afirmămŭ morţişŭ; totuşĭ însĕ credemŭ, că celŭ puţinŭ, ar putea sĕ se facă: ce-ar mai rĕmânea din observările „Candelei"? Ar rĕmânea învinovăţirea guvernului României, că ferindu-se elŭ de spese, ar lăsa în decădinţă o biserică, care este ţinta peregrinagielorŭ din tóte părţile, mai alesŭ însĕ din România, ce apoi ar fi mai multŭ, decâtŭ a vătăma simţulŭ religiosŭ alŭ unei părţĭ însemnate a poporului românŭ. (Va urma.

Ministrulŭ Tisza în Ostanda.

„Budap. Tagblatt" publică următórea scrisóre hazliă, ce se dice că a adresat'o bărbatului sĕu o damă aristocratică ce se află în Ostanda:

Ostanda, în Augustŭ.

„...De două dile se află acì şi ministrulŭ preşedinte Tisza. Abia îţĭ poţĭ închipuì, ce sensaţiune a produsŭ elŭ. Când pentru ântêia dată apărù la ţĕrmŭ într'o manta albă de baiă, micele Francese se înspăimêntară, căcĭ fie-care credea că vede unŭ spiritŭ, — spiritulŭ vre-unui amantŭ, care mai bine a renunţatŭ la spiritulŭ sĕu decâtŭ la iubire.. Dar în curêndŭ se deprinse lumea cu acéstă lungă privire şi ministrulŭ deveni acum obiectulŭ celorŭ mai blestemate glume. Mica marchisă Lili dicea, că din spate l'ar putea schimba cineva cu Sarah Bernhasdt, şi contesa Marguerite susţinea, că elŭ e omulŭ-scheletŭ, ce l'a vĕdutŭ în Anvers şi care precum se vede a fugitŭ din esposiţiune. Eu am asiguratŭ pe damele, că e ministrulŭ-preşedinte unguerescŭ. Dar nu voiau sĕ-mĭ crédă. Unŭ Ungurŭ trebue sĕ pórte unŭ calpacŭ, dicéu ele, séu celŭ puţinŭ pintenĭ la — pantofii de baiă. Silinţele mele d'a convinge pe Francesele au fostŭ zadarnice. Unŭ ministru unguerescŭ, care nu e Ţiganŭ şi nu pórtă pintenĭ, nu le intră în capetele lorŭ micĭ, nicĭ nu credeau, că acesta póte fi unŭ Ungurŭ. Numai când îlŭ vĕdură mâncândŭ la »table d'hôte,« admiseră, că elŭ póte sĕ fiă de origine din »Pays des Tziganes« (Ţéra Ţiganilorŭ,) dar că sĕ fiă ministru, cu tóte afirmările mele nu voiau sĕ crédă. De altmintrelea n'am nicĭ unŭ temeiu sĕ reproducŭ tóte rĕutăciósele observărĭ la care a datŭ elŭ prilejŭ, căcĭ pentru mine şi pentru compatrioţĭ elŭ e amabilitatea însăşĭ. Erĭ îmĭ dete chiarŭ o rosă şi tu scii, că acì o rosă costă 1 francŭ, aşa dară cam 40 cr. Acéstă risipă.. Adĭ în preumblarea mea de după amédĭ érăşi am trecutŭ pe dinaintea lui. Elŭ şedea pe o bancă şi cetea diare. Când mĕ dări, îşĭ părăsì loculŭ, întrebă de toţĭ cunoscuţii de acasă şi la urmă îmĭ oferì câteva diare.

„»Eu citescŭ însă numai foi oposiţionale, dise elŭ, celelalte mĕ laudă mereu — asta o şi şciu fără sĕ le citescŭ.«

»„Şi eu citescŭ numai diare oposiţionale«, îi rĕspunsei eu.

»Acestŭ rĕspunsŭ nu'i pré plăcŭ. Clipì din ochĭ şi făcù o faţă ca atuncĭ după discursulŭ contelui Apponyi în cestiunea reformei camerei magnaţilorŭ. Cu tóte astea îmĭ întinse unŭ diarŭ şi mĕ depărtai.

»Mare sensaţiune face acì deputatulŭ Alexandru Hegedüs. Are o înfăţişare minunată chiar şi costumulŭ de baiă. »Un veritable Tzigane«, strigau Francesele, şi micii copii fugéu după elŭ rugându-lŭ, sĕ esecute celŭ puţinŭ unŭ cântecŭ unguresŭ pe vióră. Elŭ devenì fórte bruscŭ. Ah, aceştĭ Francesĭ suntŭ în naivitatea lorŭ adeseorĭ fórte perfidĭ.

»Mi se istorisesce, că regele Belgilorŭ a vorbitŭ cu Ungurii pe promenadă mai multŭ timpŭ. Acum în fine credŭ Francesele, că Colomanŭ Tisza e ministrulŭ nostru preşedinte. Erĭ voiau sĕ 'lŭ lase a trece, în celŭ mai bunŭ casŭ, de unŭ consilierŭ ministerialŭ.

SERBĂRILE IN GHERLA.

În dilele de 16 (28)—18 (30) Augustŭ a. c. cu ocasiunea adunărei generale a Asociaţiunei Transilvane pentru literatura şi cultura poporului română.

Vinerĭ în 16/28 Augustŭ primirea Comitetului central alŭ Asociaţiunei transilvane şi a óspeţilorŭ ce vorŭ sosi cu trenulŭ. — Sera: cină comună — de cunoscinţă în cofetăria orăşenéscă.

Sâmbătă în 17 (29) Augustŭ la amédi: prândŭ comunŭ, — banchetŭ. — Séra: Concertŭ. Tóte în sala otelului orăşănescu.

Duminecă în 18 (30) Aug. Séra: balŭ totŭ acolo.

Programe detaliate se vorŭ distribui în locŭ la Tipografia „Aurora« — unde e a se adresă şi pentru alte informaţiunĭ relative la cuartire ş. a.

Gherla 20 Aug. n. 1885.

Comitetulŭ arangiatorŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

BERLIN, 26 Augustŭ. — Diarele anunţă, că de astădată érăşĭ s'au espulsatŭ o mulţime de Polonĭ din Prusia. De asemenea începŭ espulsărĭ numĕróse de supuşĭ germanĭ din Varşovia. 140 supuşĭ germanĭ au fostŭ aduşĭ la graniţă legaţĭ în lanţurĭ.

MADRID, 26 Augustŭ. — Guvernulŭ aştéptă nota anunţată cu lămurirĭ din partea guvernului germanŭ, dar se pregătesce a-şĭ apĕra drepturile sale.

RIGA, 26 Augustŭ. — Primarii oraşelorŭ Riga şi Reval au fostŭ depuşĭ din postŭ la ordinulŭ Ţarului, pentru că s'au opusŭ întrebuinţărei limbei rusescĭ în cele oficiale.

CAIRO, 26 Augustŭ. — Ordinulŭ ce s'a datŭ la 4 bataliónе englese sĕ se întórcă din Alexandria în Anglia, s'a revocatŭ

DIVERSE.

Evreii »persecutaţĭ.« — Cetimŭ în »Poşta« din Galaţĭ: »Joi 8 Augustŭ, pe la orele 10 din nópte, procurorulŭ tribunalului de Bacău, d. Maximŭ, împreună cu poliţaiulŭ oraşului, d. Resmeriţă, au prinsŭ pe unŭ evreu Iancu Ilie, bănuitŭ a fi unulŭ din acei ce fură copii. La dênsulŭ s'a găsitŭ unŭ copilŭ de 5 anĭ, de sex masculinŭ, care a fostŭ furatŭ acum unŭ anŭ şi jumĕtate din Bacău. Acestŭ individŭ se crede a fi în legătură cu alţĭ indivicĭ din ţéră, carĭ esercitézâ acéstă profesiune. Individulŭ se află arestatŭ în Bacău. Instrucţiunea urmézâ cu activitate, şi se crede a se descoperì lucrurĭ importante. In acelaşĭ timpŭ s'a depeşatŭ în diferite oraşe precum în Fălticenĭ, Galaţĭ etc., pentru a se lua informaţii mai întinse.

***

Farmeculŭ ajunsŭ neputinciosŭ. — Domnulŭ Adolf Gerven, unŭ prestidigitatorŭ, alŭ cărui renume se întinde dela Hernal până la Breitensee, fuse deunădĭ condamnatŭ de tribunalulŭ Ottakring la o amendă de doi fiorinĭ pentru cânele sĕu găsitŭ fără botniţă. — N'am banĭ asupră'mĭ, dise scamatorulŭ, şi a casă n'am mai multŭ decâtŭ asupră'mĭ. — Atuncĭ, replică judecătorulŭ, trebue sĕ te condamnŭ la douĕsprедece ore de arestŭ. — Dér, domnule Gerven, îi şoptì precupeţulŭ Bauer, care se condamnase şi elŭ la o asemenea amendă pentru unŭ casŭ analogŭ, pentru domniata ce'ţĭ pasă, nu póte sĕ 'ţĭ fiă anevoiă a scóte de undeva acei doui fiorinĭ; n'ai decâtŭ sĕ învêrtescĭ bagheta şi sĕ dicĭ: una, douĕ... écă'i! — Ei, scumpulŭ meu amicŭ şi protectorŭ, rĕspunse scamatorulŭ, ai dreptate, dér vedĭ că înaintea judecătorului farmeculŭ meu ajunge neputinciosŭ.

***

După 20 de anĭ. — Soţia unui friserŭ din strada Chemin-Vest, la Paris, se află acum câteva dile în prăvălie, când d'odată intră unŭ omŭ, stete dinaintea ei şi 'i dise: „Mĕ mai cunoscĭ?« Biata femeiă îlŭ recunoscŭ fórte bine, căcĭ scóse unŭ ţipetŭ şi leşină. Pe când toţĭ se grăbeau a veni sĕ'i dea ajutorŭ, necunoscutulŭ povestì că era soţulŭ d-nei D..... şi că venea din Canada, unde emigrase în 1865. De atuncĭ ne mai trămiţêndŭ nicĭ o scire, soţia lui îlŭ credùse mortŭ şi se căsătorise cu d. D..... Acesta, fórte uimitŭ, dise predecesorelui sĕu sĕ binevoiască a veni séra pentru a se esplica. Canadianulŭ consimţì la acésta, dér când se presentă la órele 8, găsì prăvălia închisă. D-na D.... şi soţulŭ ei d'alŭ doilea fugiseră. S'a inceputŭ o anchetă asupra acestui ciudatŭ casŭ de bigamiă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 25 Augustŭ st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.95
Rentă de hârtiă 5%	92.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.—
Bonurĭ rurale ungare	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.75
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.—
Renta de hărtiă austriacă	82.85
Renta de arg. austr.	83.55
Renta de aurŭ austr.	109—
Losurile din 1860	139 25
Acţiunile băncei austro-ungare	872.
Act. băncei de creditŭ ung.	280.75
Act. băncei de creditŭ austr.	290.25
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 89
Napoleon-d'orĭ	9.86½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.05
Londra 10 Livres sterlinge	124.40

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 12 Augustŭ st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	88	89
Renta rom. amort. (5%)	93	93½
» convert. (6%)	88	89
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	100½	101½
» „ „ (5%)	85½	86½
» » urban (7%)	98¼	99¼
» » » (6%)	91	92
» » » (5%)	82¾	83½
Banca naţională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	10¾	11¼
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţei Braşovu

din 26 Augustŭ st. n 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.84	Vênd.	8.87
Argint românesc	»	8.75	»	8.80
Napoleon-d'orĭ	»	9.87	»	9.91
Lire turcescĭ	»	11.15	»	11.23
Imperialĭ	»	10.12	»	10.20
Galbenĭ	»	5.84	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

P. Z. 360—1885.

Publicaţiune de arendare.

Sâmbătă, în 19 Septemvre 1885 st. n. la 10 óre a. m. se pertractéză în sala capitlului (Kapitelszimmer) din curtea parochială evang. licitaţiunea prin oferte pentru arendarea livedei dela Predealŭ aparţinătóre comunităţii parochiale evang. orăşenescĭ, ce se mărgineşte cu hotarulŭ României, prin urmare în apropierea garei internaţionale din Predealŭ, şi care prin şoséua ţĕrei a. u. se desparte în douĕ parţele. Oferentului cu suma cea mai mare i se va adjudecă arendarea pe şése anĭ şi adică: dela 1 Ianuariu 1886 până la finea luĭ Decemvre 1891.

Doritorii au a depune ofertele sigilate prevĕḑute cu timbru de 50 cr., cu 50 fl. arvună şi cu declaraţiunea, că oferentulŭ cunósce atâtŭ obiectulŭ precum şi condiţiunile de arendare, celŭ mai târḑiu până Vinerĭ în 18 Septemvre a. c. la 6 óre p. m. la protocolulŭ Presbyteriului evang. în curtea parochială din oraşŭ. Ofertele ce se vorŭ presenta mai târḑiu nu se vorŭ luá în considerare.

Despre condiţiunile de licitaţiă detailate se póte luá informaţiune până în ḑiua de licitaţie în comtoirulŭ tipografiei d-lui Gött, strada Vămei Nr. 10.

Braşovŭ, 17 Augustŭ 1885.

(1–5) **Presbiterulŭ evang. C. A.**

PAZA SĂNĂTĂŢIĬ.

In părţile malariόse, unde bântue frigurile, séu când este căldură mare, sĕ se bea apă câtŭ de puţină, şi sĕ se întrebuinţeze

Vinulŭ roşŭ de Transilvania,

în butelii originale cu garanţiă, că suntŭ veritabile şi cu preţurile de depositŭ.

J. B. TEUTSCH,
Exportŭ de vinurĭ, Sigişóra,
(Transilvania).

(4–5)

Liste cu preţurĭ gratisŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţi cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se abona la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anuluĭ 1885 prin urmare potŭ să aibă colecţiunea completă.

ADMINISTRAŢIUNEA „GAZ. TRANS.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta şi pe linia Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de ersóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.45	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.55	5 58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10 31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.4	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.3	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.3	6.24	—
Cluşiu (	—	10.0	5.05	6.43	—
(	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11 28	—
Blaşŭ	6.02	12 57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.24	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5 3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 2
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicîca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8 10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 5
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11 12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7 53	5.55
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4 38	—	6.45
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5 10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicîca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10 10	—	12.24
Şibotŭ	10 43	—	12.59
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Sagh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9 25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3 49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3 35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7 50	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6 49	9 33	5.58
Baniţa	7.27	10 14	6.07
Crivadia	8.06	10 54	6 45
Pui	8.50	11 37	7. 5
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15